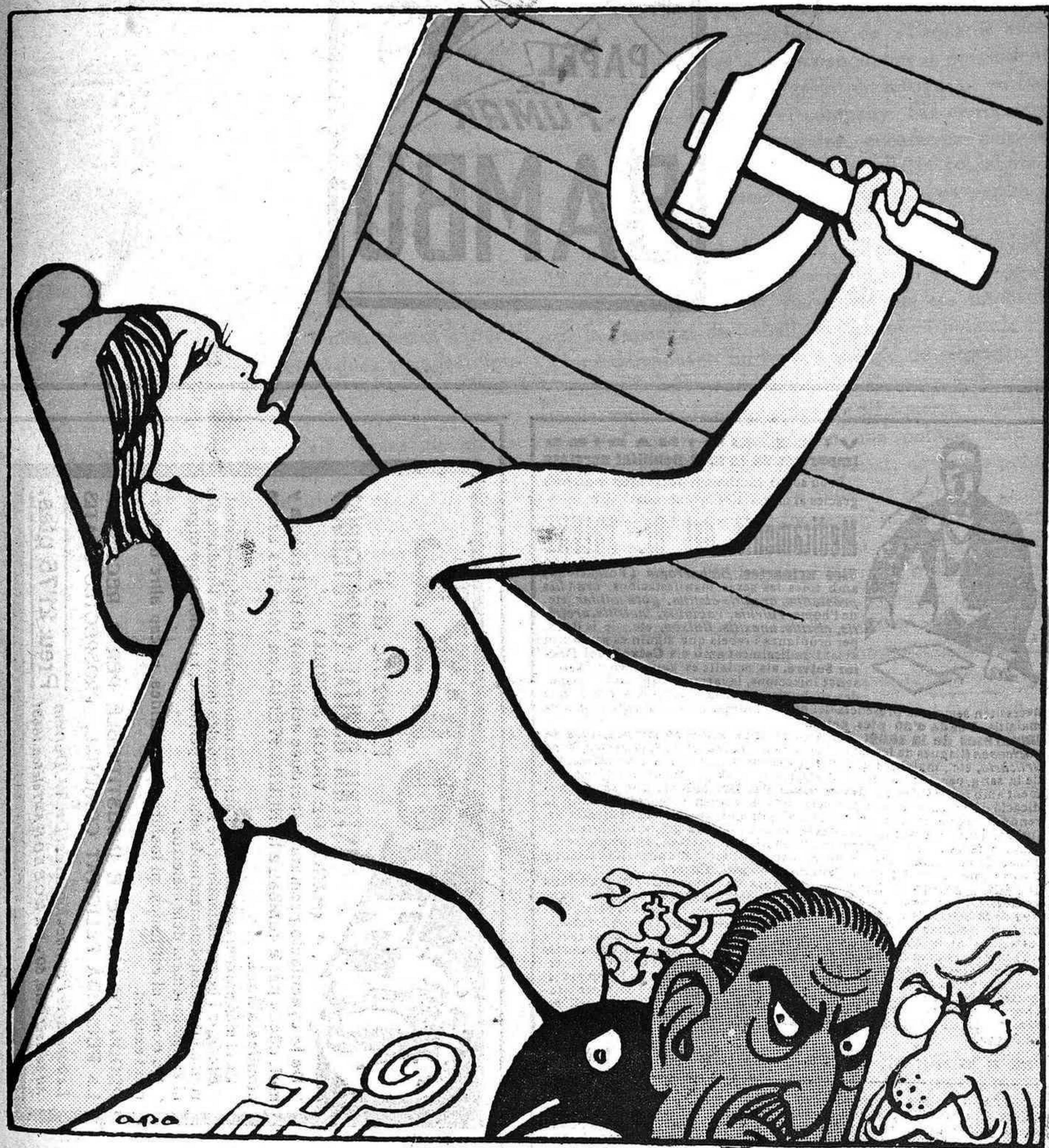
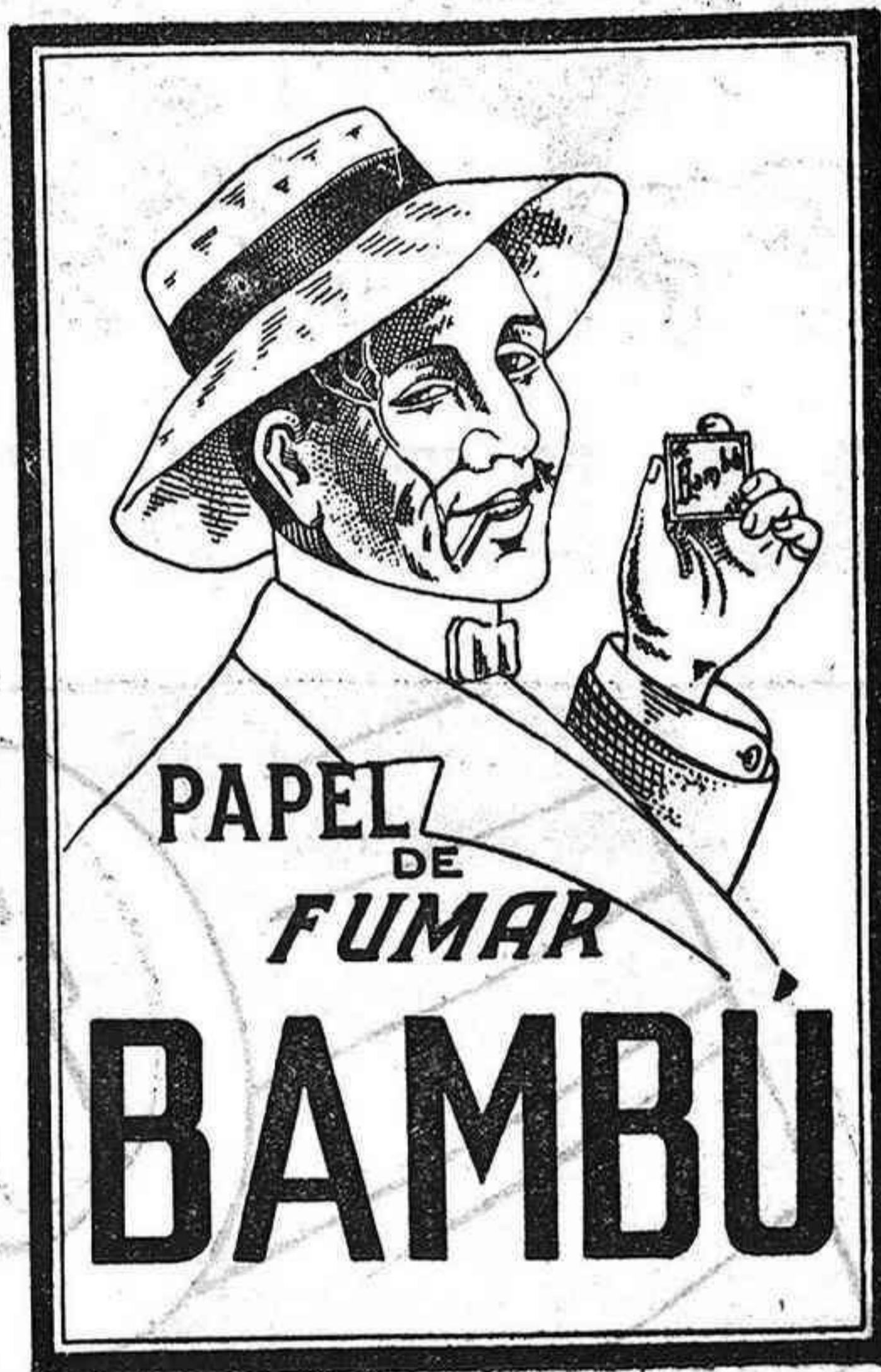

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

—Un passet més cap a l'esquerra. No ens impacientem; amb palla 'i temps maduren les nespres.

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatítis*, *orquítis*, *cistítis*, *gota militar*, etc. de l'home, *vulvítis*, *vaginitis*, *metrítis*, *uretrítis*, *cistítis*, *anexítis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Caixets del Doctor Soivre**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva

malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (aariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Pildores depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *poluacions nocturnes*, *espermatòrrhea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem velleja, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA.— Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 50791 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de dites malalties.

FERROTIL
Específic de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Produce plú riglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfors, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telèfon 18631
Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

PARLEM CLAR

Un balanç del que havien de fer els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya i un balanç del que han fet, els donaria un resultat advers.

Per endavant direm, com el senyor Lluhí, que dir les veritats a un partit no és actuar de derrotista. Es passar comptes i cercar esmenes als errors.

Hem de dir, en començar, que els homes de la nostra Esquerra Republicana no podien fer el que devien; en primer lloc perquè tenien massa càrrecs. Senyors com Lluhí i Comes, eren dues vegades diputats, consellers, regidors, caps de Comissions, tinent d'Alcaldia, advocats, presidents de serveis, assessors d'administració, tècnics especials, guies de diaris. Encara podien viatjar llargament per l'estranger i per la península en afers representatius, etc., etc. És possible ésser tantes coses a la vegada? No! ¿Pot creure, el qui té tants càrrecs, que els pot desempenyar tots a consciència? No! Moralment és lícit que els accepti? No!

El primer mal pas dels homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya ha estat palesar al poble que anaven a la política amb intents d'abassegament, de predomini, amb intents impurs. I així era. Aquest punt de partida polític ha estat el seu primer punt fals.

I d'aquest mal pas n'han vingut tots els altres. La política que s'ha fet ha giravoltat desnivellada.

Acceptats càrrecs que se sabia que no es podien atendre degudament, entrats a la política d'acumulació, ha hagut de venir per raó natural la política d'intriga.

Hi ha encara gent de bona fe que es pregunta: —«L'Esquerra Republicana de Catalunya no pot comptar amb més homes de solvència que amb els que compta?»—Contestarem nosaltres: —«L'Esquerra Republicana de Catalunya hauria pogut comptar amb un bon nucli de capacitats ciutadanes de ben provades idees esquerranes. Però els senyors que partien del punt de vista, egoïstament utilitari, que tots

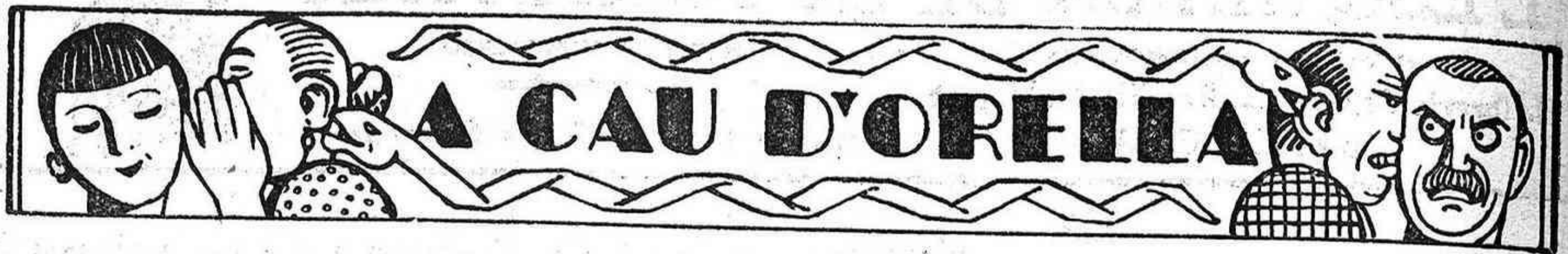
els llocs havien d'ésser per a ells, tot ingrés nou de militants, tot reconeixement de competència o de serveis prestats, en els altres els era un entrebanc. Els del 12 d'abril havien «conquerit» el govern. Botí de guerra, tot era per a ells. El qui se'ls apropava era l'enemic. Lleons bramuladors actuaven amb l'urpa posada damunt la presa.»

Ultra la impossibilitat d'atendre bé tants llocs ha calgut als conqueridors homes de l'Esquerra evolucionar en lluita per a anar conquerint o per sostenir-se. Calculi's el temps malgastat en intrigues i en combinacions per fer caure el company. Els carregats de càrrecs, impossibles d'atendre, encara en cercaven més, no podien veure amb bons ulls la col·laboració que els allunyava possibilitats, que els feia perdre esperances.

Ja no volem parlar de si els elegits pel poble el 12 d'abril eren capaços de servir bé un sol càrrec dels que els havien confiat. Servir-los tots era impossible car la capacitat de treball de l'home és limitada i els temps demanaven un treball enèrgic de reconstrucció. Coneixedors d'aquesta veritat, o almenys amb el deure de conèixer-la, els homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya inauguraren una política amb tots els defectes de la política del passat, agreujats pel moment i per la crisi que ens venia de fora.

Tot el que es vulgui fer veure, tot el que es prepari per amagar aquesta veritat serà debades. Posats en el dilema de treballar pel poble o de treballar per ells, els caps del nostre esquerrisme trobaren que era més útil que treballessin per ells que treballar pel poble. I així ho practicaren des del moment inicial de l'acumulació de càrrecs. Tota altra cosa resta doncs explicada. Resten explicades les lluites per l'Alcaldia, resten explicats els agombolaments de fora, les intrigues internes, la formació de grups, els odis, les passions, el poc treball fet, l'abandó de moltes coses que demanaven cura urgent, la substitució del governar pel politiquisme, les lluites actualíssimes per una cartera, la preparació de noves plataformes electorals tot traient-se el mort del damunt. No existien polítics de bona fe, ni polítics abnegats. El que havia d'ésser política nova continuava la vella política de cartró i trampa.

¿Que és de romàntics el somniar amb polítics perfectes? No ho serà tant quan totes les polítiques tenen un programa de partit a accomplir. Quan aquest programa queda reduït a veure qui puja més i qui abassega més, pot dir-se que es tracta d'un ben migrat programa.

N'HI HA D'INDIGNATS

Per què n'hi ha d'indignats? Perquè han donat al senyor Companys el Ministeri de Marina.

Del grup dels indignats en surt un que pregunta: —«Quin Ministeri li podien donar?»

Instrucció Pública? No. No en sap res!

Hisenda? Mau! L'afer Block i aquelles declaracions de no saber res de números...

Obres Públiques? No! Què pot saber el senyor Companys d'Obres Públiques?

Agricultura? Ja hi ha Marcel·lí Domingo el qual s'inicià a l'Agricultura llegint Plutarc.

Governació? Fugiu, home! Res!

Justícia? Si no hi hagués justícia!

Fet i rebut és en el Ministeri de Marina on en Companys pot fer menys mal.

EL SENYOR HURTADO HA TINGUT UN GRAN EXIT A MADRID

—«Com s'ha resolt la crisi?»—
«Com vaig dir jo!»

—«Què ha fet el senyor Alcalá-Zamora?»—«El que jo li vaig aconsellar».

—«El que jo li vaig aconsellar».

—«Per què s'ha encarregat novament Azaña de formar Ministeri?»—«Perquè jo li ho vaig dir.»

Carai de senyor Hurtado! Es tot un «oracle de Delfos», com diria «La Humanitat».

El que és de doldre és que malgrat de tantes aptituds demostrades, els de Madrid no l'hagin utilitzat.

El senyor Hurtado també en sap de Marina.

A L'HORA DEL COMIAT

Acomiadaven el senyor Companys en les andanes de l'estació de França molts prohoms.

Quan nosaltres hi entràrem, el senyor Tauler deia al senyor Companys:

—«De bona gana t'acompanyaria.»

El senyor Pi i Sunyer esguardava el senyor Companys amb una certa rialleta irònica que contrastava amb el somriure del senyor Companys, burgès i satisfet.

—«De la rabassa vas a la pesca»—fa un.

Un llenguallarga replicà:

—«Al revés. Per la rabassa ha arribat a la Marina. Quan era rabassaire, pescava!»

En aquests moments arriba el doctor Aiguader. El doctor Aiguader, que és per damunt de tot un literat fantasista, bromeja amb el ministre Companys:

—«Ara ets capaç de fer-te estimar per una sirena.»

Xiulet del tren que porta el ministre de Marina a Madrid.

El doctor Aiguader estreny les mans d'en Companys i li fa una

ofrena que de moment no sabem què és...

Aclarida la tiferania ens assabentem que es tracta dels barquets de paper que el doctor Aiguader fabrica, per entreteniment, en les sessions municipals.

AQUEST CAU D'ORELLA NO ES A CAU D'ORELLA

Què passa al moll amb els obrers que prenen mal i les Companyies de segurs?

Se sap que els amos s'abonen a una Companyia la qual s'encarrega de treure'ls de damunt els accidents del treball.

Se sap que aquestes Companyies fan tot el que poden per a estalviar-se el desemborsament de diners.

I se sap que els qui pateixen d'això—sempre plou damunt mullat—són els obrers.

Dormint la mona

—¿Per què desperta tantes vegades a aquest pobre parroquià?
—Per què cada vegada que el desperto em paga les consumacions.

Hi ha però en el moll—segons se'ns diu—una Companyia que bat el record de l'atropell. Es la «Winterthur». Davant d'ella hi ha un metge—el senyor Vicenç Lillo Gil—, que ens assegurin que es surt dels accidents com pot i no com deu.

Es cert el que criden els obrers? Es cert que fins és possible l'explo-tació d'un accidentat del treball?

Repetim que aquest cau d'orella no el fem a cau d'orella.

Si bé hi ha actituds de revolta no comprensibles, n'hi ha d'altres que clamen justícia davant la societat.

DEMOSTRACIÓ

El diumenge proper, ja de retorn de Madrid, i després d'ídèntica demostració que haurà fet en els estancs del «Retiro», el senyor Companys farà tres o quatre viatges seguits de «golondrina» i qui sap si un viatge fins a fora moll.

Vol demostrar al poble que no es mareja.

EL GRUP «L'OPINIO» NO HI ERA

Abans d'arrancar el tren, el senyor Companys féu un sospir. Els del grup de «L'Opinió» no l'havien acomiadat.

—«Almenys, si no volia venir en Lluhí, podia enviar-me'n un del segon terme: el senyor Ventalló, per exemple.»

Hem anat a trobar el senyor Lluhí

—«Per què no anà a acomiadar al senyor Ministre de Marina?»

—«El Ministre de Marina?—féu el senyor Lluhí.

—«El senyor Companys»—fèrem nosaltres.

—«El senyor Companys ha estat nomenat Ministre de Marina? Quant me n'alegro Espanya no po-

pia trobar millor Ministre de Marina!»

Hem preguntat al senyor Comes
—«Per què no ha anat a acomiadar el senyor Companys?»

—«En tinc prou amb desitjar-li que, per fi, arribi el senyor Companys a saber pels mars on navega.»

Hem preguntat al senyor Terradelles

—«Per en Companys li havien de fer el Ministeri dels Rius. Hauria fet un magnífic Ministre del No-guera Pallaresa.»

No créiem que el senyor Terradelles sabés tanta geografia.

Els altres del grup els hem passat per alt. Confessem que podíem haver fet el mateix amb el «sargantaner», senyor Terradelles.

UN PARE QUE ES PLANY

Jo havia sabut trobar el mitjà per fer anar el noi al llit.

—«Mira, que obriré la ràdio i oiràs el senyor Vilalta presidint una sessió municipal.»

—«Això era oli en un llum. Com ho faré ara? Em sembla que el senyor Casanoves, per a espantar canalla, no tindrà tanta utilitat.»

Ves per on havia pogut ésser d'utilitat pública el senyor Vilalta.

EL SENYOR ESPANYA ES DIVERTEIX

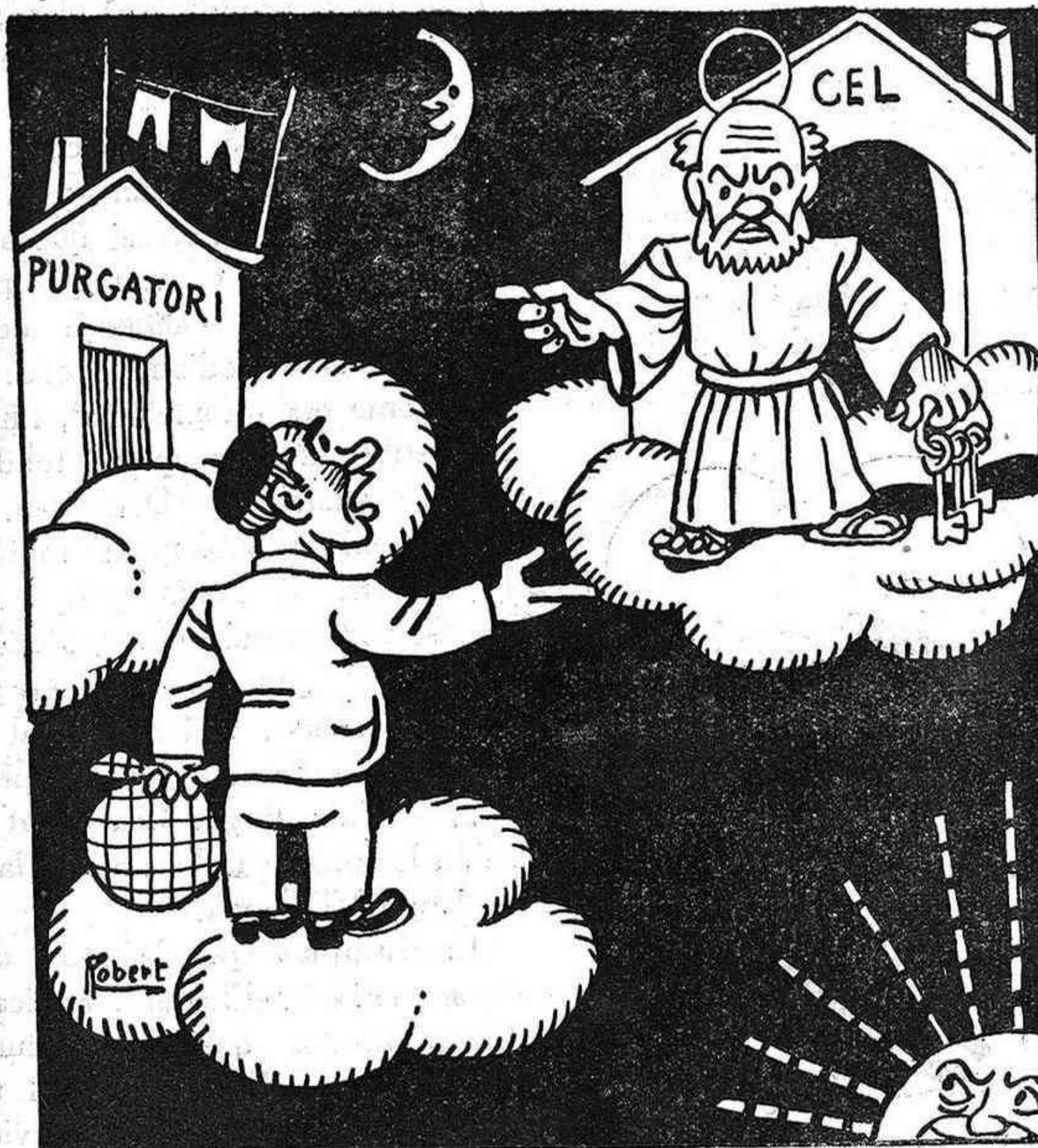
Ens assegurin que el senyor Espanya assistia l'altre dia a una representació de la bestiesa: «Piezas de recambio».

El senyor Espanya reia amb tota la boca.

En un moment d'entusiasme el senyor Espanya es va sentir catalanista i es va recordar del teatre Català.

—«Ves si els autors de Catalunya no podrien escriure coses així. Us asseguro que aleshores es podria veure amb gust teatre català. Ara...»

Viva l'Espanya!

—Sabeu Sant Pere si ha vingut per aquí un de Carabanya?

—No ho sé, fill, pregunto allà en el Purgatori.

GLOSSARI

VISIONS DE BARCELONA
VUITCENTISTA

Fou un magnífic reaccionari francès qui va qualificar la passada centúria amb l'estirabot despectiu de: «L'estúpid segle XIX...»

No sé què en deu dir de la centúria actual i si enyora el temps de quan les besties parlaven o coïen els homes a la brasa, en unes graelles beneïdes.

Nosaltres, en tant que catalans i, sobretot, com a barcelonins, hem d'estar-li molt agraïts al segle dinovè, puix que ens ha fressat els camins de la llibertat i de la intel·ligència a l'ensem que ens feia recobrar una personalitat mistificada o borrosa.

Tots ens havem posat d'acord en assenyalar un punt de partida de la Renaixença catalana, punt de partida potser no exacta del tot i un bon xic arbitrari, però que es destaca altiu i albirador en el panorama dels darrers cent anys: l'«Oda a la Pàtria», d'Aribau.

Per tal de celebrar-ho, hom ha organitzat festes, actes commemoratius, conferències... Em serà permès de dir que, ara com ara, les festes del Centenari estan mancades de vibració, de calor emotiva, d'abrandament popular? Hi ha una mica massa d'erudició llibresca, de rigidesa acadèmica, amb alguna perillosa escapada a una paròdia catalana d'un hispano-americanisme tronat.

L'únic que, per ara, ha tingut un to d'evocació i un sentit d'àmplia i fervorosa generositat per l'obra constructiva i redreçadora dels renaixentistes, han estat les «Visions de la Barcelona vuitcentista», aquesta quarantena de grans quadros de la vida barcelonina d'un cap de segle a l'altre que Lola Anglada i Sarriera ha encertat a plasmar amb art meravellós i que durant dues setmanes, que ens han semblat curtes, han estat exposats a l'admiració pública en les majestoses sales de la Casa de l'Ardiaca.

Escenes animades per milers de figures de tots els estaments, en les quals es reflecteixen costums, actes i moments de la vida a la casa i al carrer dels barcelonins de la dinovena centúria, tenint per fons aspectes, indrets o monuments des-

apareguts o radicalment transformats, han aconseguit el que més estima un artista. Han aconseguit desvetllar l'autèntica emoció del nombre in comptable de ciutadans que a corrua feta han desfilat per davant d'aquells quadros de vida bategant que l'artista Lola Anglada ha produït en un estat de gràcia. Els ancians hi portaven els nêts i bo i evocant records es sentien rejuvenits, amb els ulls enaiguats de llàgrimes. I del cor i dels llavis de tots, vells i joves, brollava un cant d'amor i de fidelitat a la Barcelona immortal.

Només han callat, miops o sorreguers, insensibles o trapelles, les patums i seicciències de «La Veu» i de «La Publi», cara i creu d'una mateixa moneda falsa.

PINICAL

PASSANT

Ressurecció de l'home fatal

A Madrid una mare ha mort la seva filla. I l'ha mort com en un drama estil Echegaray, que és un estil que ja ha passat de moda: d'uns trets de revòlver. No passa cada dia un drama així perquè el menyspreu i el passem per alt.

A més a més les circumstàncies del drama li donen una categoria gens vulgar. La filla i la mare pertanyien a aquesta classe mitja que tants bons serveis ha fet als carica-

Mirant les joventuts de la Lliga

—Ja en pot ésser de potent el vidre que no les veig enlloc.

turistes i als autors còmics, però que té, també—com he pogut veure ara i moltes altres vegades—, una punta de dramaticitat.

A més a més, la filla era una noia intel·ligent, culta: tenia la carrera de lleis, escrivia i publicava llibres. La mare no era, no és, segurament, tan intel·ligent. Nosaltres no podem creure en la intel·ligència del que mata.

A més a més, la filla era bonica, cosa que, segons sembla, també poden ésser les dones sàvies. No es priven de res les dones. I per això ens dol més la seva mort: perquè era una noia bonica.

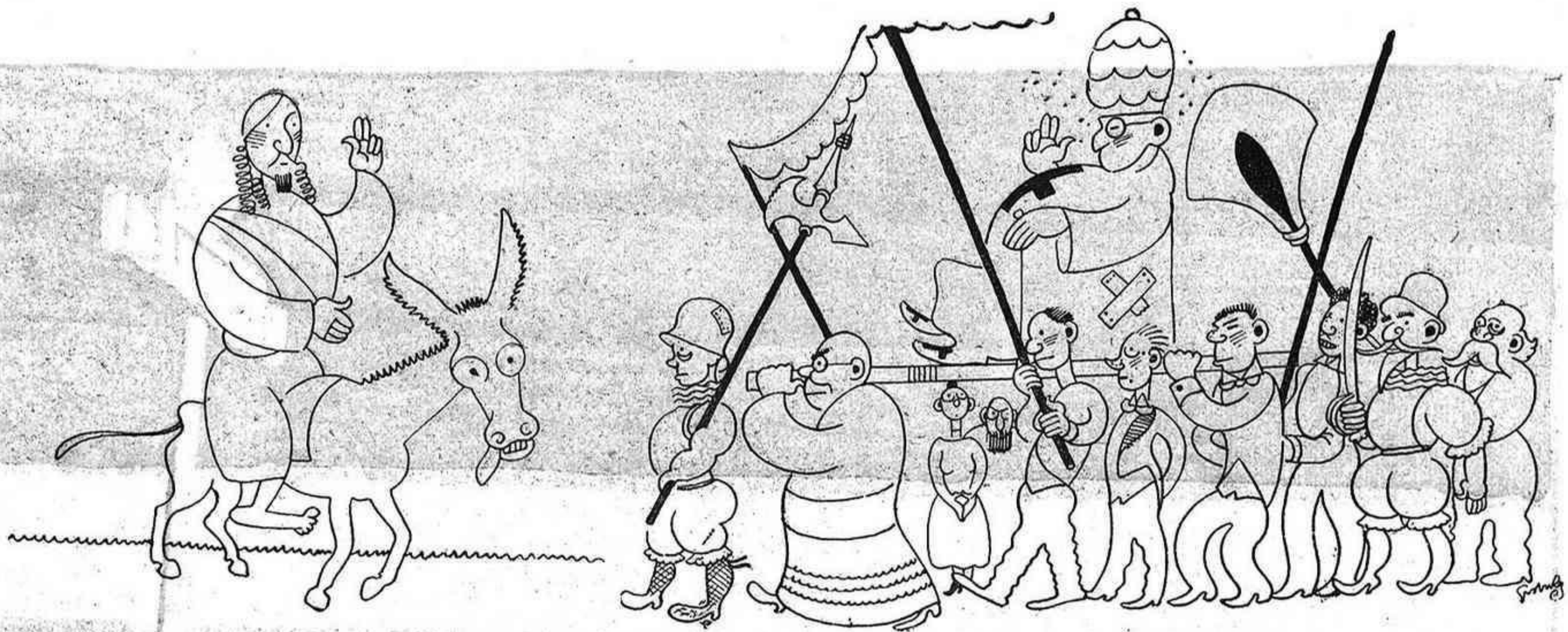
La seva boniquesa fou causa de la seva mort. Això, i un home. Aquest home és català, té una certa representació política i havia anat a Madrid on conegué la víctima del drama. Veure'l i enamorar-se'n d'una manera gairebé shakespeareana fou tot u.

Això no té res d'estrany, és un fet vulgar i de cada dia. A la mare, però, no li semblà així. La mare es veu que tenia les seves teories respecte a que la filla pogués enamorar-se. I això, una cosa tan senzilla com el que una noia s'enamori, per intel·lectual que sigui, vulgui casar-se, es veu que no li feia cap gràcia. Començà odiant l'home i acabà odiant la filla.

L'home era l'home fatal, l'home irresistible del «coup de foudre», la reencarnació del Don Juan. No sabem—ni probablement mai no ho sabrem—si l'odià perquè era aquest home fatal que enamora les dones amb una mirada, o bé perquè era català. Qui sap! Tal vegada en la mort d'aquesta pobra noia hi han tingut bona part de culpa les propagandes anticatalanes de Royo Villanova.

Entristim-nos per la mort d'aquesta noia intel·ligent i bonica, i enorgullim-nos que a Catalunya tinguem un «home fatal». I tinguem-ne cura, alegrem-li la vida, perquè d'homes fatals no ens té qui vol.

VIRAI

L'un, va sortir amb un ase, i l'altre ha sortit portat per molts.

De la passada crisi

LES CRISIS

Han estat el tema d'actualitat aquesta setmana: la de l'Ajuntament de Barcelona i la del Govern de la República.

Ambdues s'han resolt, sortosament.

Es veu que és cert allò de què en aquest món tot té remei.

A mi, que aquests dies era a Madrid, tal vegada m'interessava més la crisi del nostre Ajuntament. Com reaccionari el senyor Pellicena Camacho, aquell senyor tan elegant que es posa corbata blanca amb el smoking? Què diria el senyor Ferran de Sagarra, que és Royo Villanova del Consistori?

En veure que el senyor Prieto no ha pogut formar govern, March, des de la presó, ha sospirat alleugerit, com treient-se un pes enorme del damunt. Deu haver pensat: del mal, el menys.

I deu haver pensat:

—Si hagués sortit Lerroux, també hauria sortit jo.

La una del migdia del passat diumenge. Sembla que els socialistes no han volgut que en el Govern hi figuressin els radicals.

Acompanyem en el sentiment al senyor Lerroux. I amb ell, a dos di-

funts il·lustres: la Unió Patriòtica i la Lliga.

Lerroux ha dit als periodistes que «a lo mejor los ratos se cuentan por años».

Ell—sobretot pensant en el Poder—ho deu saber per experiència.

Quan li han preguntat si havia rebut l'encàrrec de formar Govern, ha respost:

—«Encargo de que descanse y duerma bien.»

Es clar, és clar.

Encara del senyor Lerroux. És tan pintoresc, tan interessant, el senyor Lerroux!

A propòsit de la crisi ha dit que «ni don Melquiades Alvarez, ni Alba, merecen el veto que algunos quieren imponerles.»

Però és que els que imposen aquest veto són els bons republicans, senyor Lerroux!

El senyor Hurtado també ha volgut opinar, encara que podia abstenir-se'n perfectament perquè la seva opinió ningú no li demanava.

Podia haver-se estalviat la lliçó que li donà el senyor Largo Caballero.

UN QUE HI ERA

LA FLORISTA

No ens referim a cap florista de la Rambla. La florista de la qual volem parlar—escriure millor dit,—és una florista sense flors; una florista que no entén de flors ni cosa que s'hi assembli.

Aquesta florista *ful* té el negoci als music-halls del Paral·lel, aquells llocs on perden el cap els senyors Esteves més o menys disfressats d'home de món. La seva missió no és vendre flors; la seva feina és *de enlace* i de contacte.

Està a l'aguait dels que entren a les llotges, dels senyors que es gasten les pessetes a l'engròs. De seguida que veu que una llotja és ocupada, ella hi va a oferir els seus serveis. Dóna la bona nit amb molta amabilitat i parla del temps. Després, pregunta quina noia volen per *alternar* i fer «gasto». Fins dóna consells...

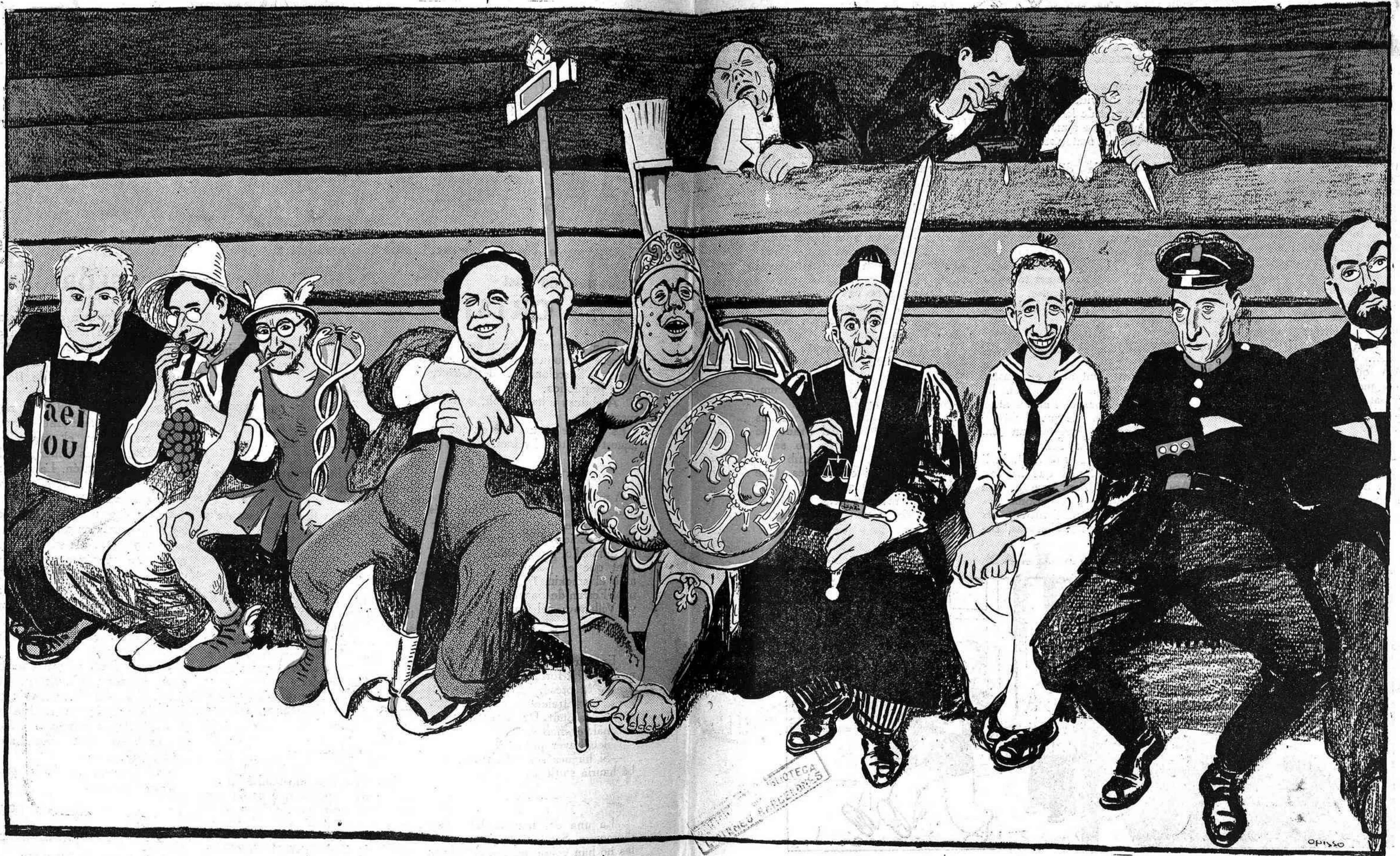
La seva feina té un altre nom, però com que per lo vist no estaria gens bé dir-ho, hom ha inventat això de florista; una florista sense flors ni violes, carregada d'anys i reuma amb celles depil·lades i pèls a les galtes...

Ah! I *rouge* als llavis, grossos i plens d'arruges...

JOSEP MARCO

Compreu tots els dimecres

“El Carrer”

EL NOU MINISTERI VIST PEL NOSTRE DIBUIXANT OPIASSO

FOTOGRAVATS—BASTARD

Azaña: — Malgrat les oposicions, jo segueixo al meu lloc.

Vuits i nous i cartes que no lliguen

ARA SI QUE ANIREM BE

Catalunya té sort.

Un dels nostres homes més representatius, el senyor Lluís Companys, ha estat anomenat ministre de la Marina, i no obstant, no ha refusat la cartera.

Espanta el que el senyor Companys podrà arribar a fer per Catalunya, amb el càrrec que ara ocupa...

Augmentarà el servei de «golondrinas», intervindrà a rebaixar els preus de «El dique Flotante», farà que se celebri laicament l'enterro de la sardina, i expulsarà els busos que tinguin simpatia pels rabassaires.

I Catalunya s'anirà fent gran... gran... I el senyor Companys cobrarà tota la vida 10.000 pessetes anuals...

Ara, que per nosaltres, des del precís moment que don Lluís ha acceptat la cartera de ministre de la Marina, per a nosaltres és home a l'aigua.

LA LLEI DE «VAGOS»

Molt bé la llei de «vagos». Ara veurem com l'aplicaran perquè de «vagos» a Espanya, n'hi han més dels que ens pensem.

No és vago solament aquell que, com els cargols, surt quan plou, i es passeja per la Rambla portant un bastonet, en el que hi han penjats «anillos de goma para llevar bien sujeto y cerrado el varillaje de los paraguas».

Hi ha «vagos» molt més «vagos» que aquest individu.

Al Parlament de la República, al de Catalunya, als ajuntaments, els «vagos» són els mateixos diputats i regidors.

Amb la sola diferència que aquests cobren, i els altres, els de l'«anillo de goma» no.

Hi han els capellans, els «flares» i les monges, que diuen fer vida contemplativa.

Hi han una sèrie d'enxufats que cobren de l'Estat o bé del Municipi, i no hi van si no és per tocar-ne de calents, cada fi de mes.

¿Ja hi han pensat amb tots aquests?

HOMENATGE A EN MAURA

En Maura, junt amb els quatre gats mesquers que el segueixen, ha decidit abandonar el Parlament.

No ens creïem pas que el fill del seu pare, pogués prestar un tan gran servei a la República.

Per aquest acte solament, ja li perdonem tot el mal que ha fet. Ara que desitjaríem que el seu exemple decidís a abandonar les seves tasques obstruccionistes, als Lerrouxos, Royos Villanovas, Be-

unzas, Botellas Asensios, etc., etc.

Ara un consell:

Ja que ha sortit en Maura, que tanquin bé les portes i les finestres del Congrés.

No fos cas que es repensés, i se sentís altra vegada «salvador de la Madre Patria».

BARRERA A BARCELONA?

Ha corregut el rumor que aquesta llémana del general Barrera, torna a estar a Barcelona.

Segurament, entra i surt quan li plau.

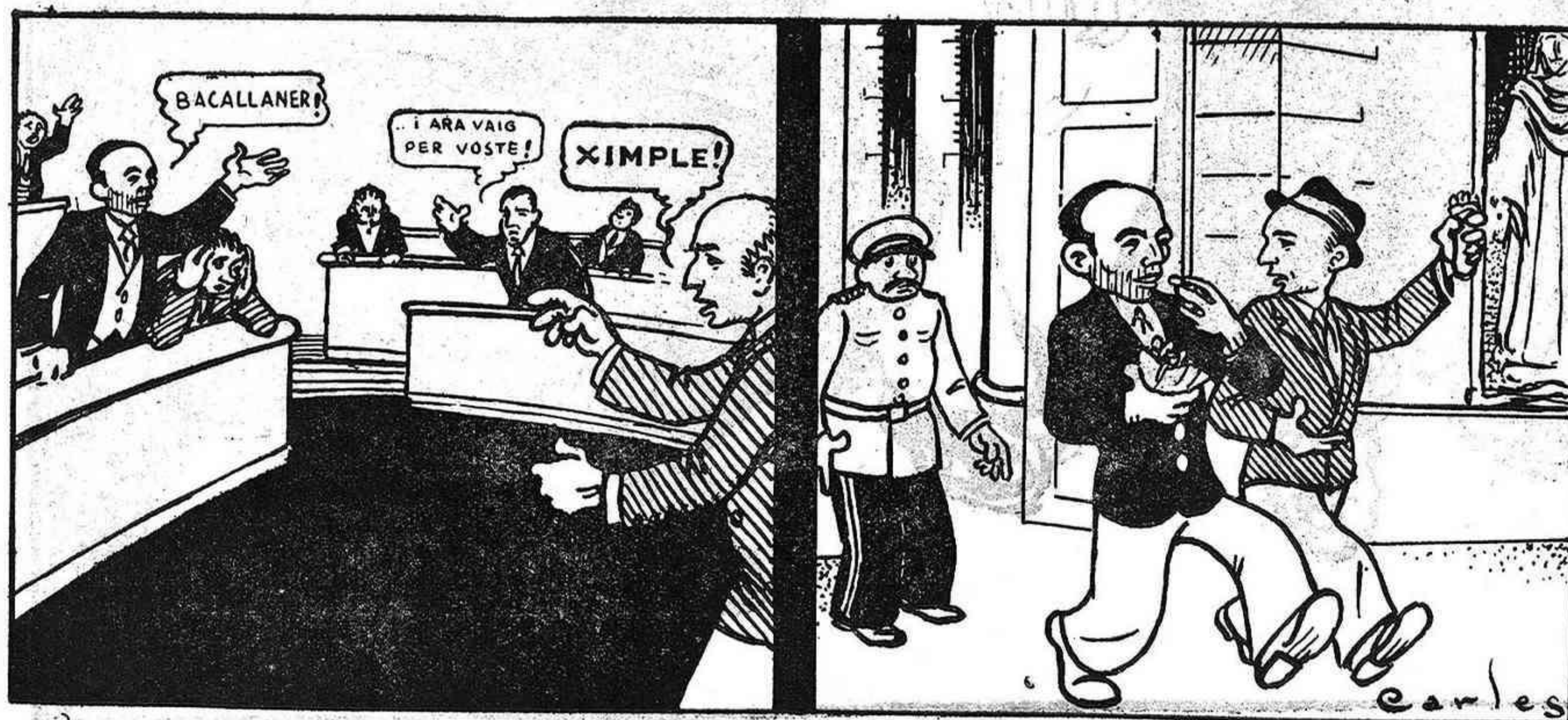
Ho trobem completament natural. Fa pocs dies, en Foronda va venir a visitar-nos, va anar a Madrid, i se n'ha entornat cap a França, fent-se segurament un panxó de riure al veure lo beneits que som.

La premsa, no va dir-ne res. Sols sortí en tots els diaris una gasetilla informativa. Encara estem segurs que era suplicada.

Un d'aquests dies, veurem arribar amb tota pompa l'ex-rei. Anirà a saludar el governador i després marxarà cap a Madrid, complimentant el cap del Govern.

I després d'haver afanat alguns quadros del Museu del Prado, se n'entornà cap a París, no sense haver-se posat d'acord amb elements dretistes i extremistes, (que pel cas és igual) a fi de preparar una petita revolucioneta per amenitzar el segon aniversari de la República.

A LA CASA GRAN

A la sessió...

A la sortida... com es pot veure la sang
mai no arriba al riu.

Els contes de "L'Esquilla"

El comerç no té entranyes

El senyor Ramon era un betes i fils. La seva botiga era tota petita, fosca i fins feia pudor de rumàtic.

Però els negocis marxaven admirablement bé en aquell forat.

I és que el senyor Ramon, en lloc d'empaitar les criades, es dedicava a buscar com una fura tota mena d'ocasions.

No res menys, sabia amb art, mesurar metres de beta o de cinta, que realment sols tenien 90 centímetres.

Un dia el senyor Ramon, va comprar una partida de vestits de criatura. Eren uns trajos de mariner d'un aspecte admirable.

Però la realitat ho era molt menys. El teixit d'aquests vestidets era d'una tan baixa qualitat, que un sac, un d'aquells sacs d'arpillera, era un gènere anglès, comparat amb aquella roba infernal.

—Però desgraciat! què has comprat!—li digué la seva dona—. Això no t'ho treuràs mai de sobre.

—Dèixa'm fer... Em costen a 2 pessetes cada un. I penso vendre'ls a 15...

Un matí, entra un pare acompanyat d'un fill, noi de 12 anys.

—Voldríem un vestidet de mariner com aquell de l'aparador. Quant costa?

—Són 15 pessetes—digué el senyor Ramon.

—La tela és bona?

—No n'hi ha de millor.

—Vol dir que no s'arronsarà si el rentem?

—Al contrari... és gènere anglès...

—L'hi compro amb aquesta condició... La canalla s'embruta tant, que si no és possible rentar els seus vestits, no val la pena de comprarlos.

—Estigui tranquil...

L'home paga el vestit i se l'emporta.

Passaren 10 dies.

El comprador del vestit estava indignat.

—Ja me les pagarà aquest poca vergonya! Amb una sola vegada de rentar el trajo se m'ha escursat de 20 centímetres!

Anem noi... Ara em sentirà aquest lladre

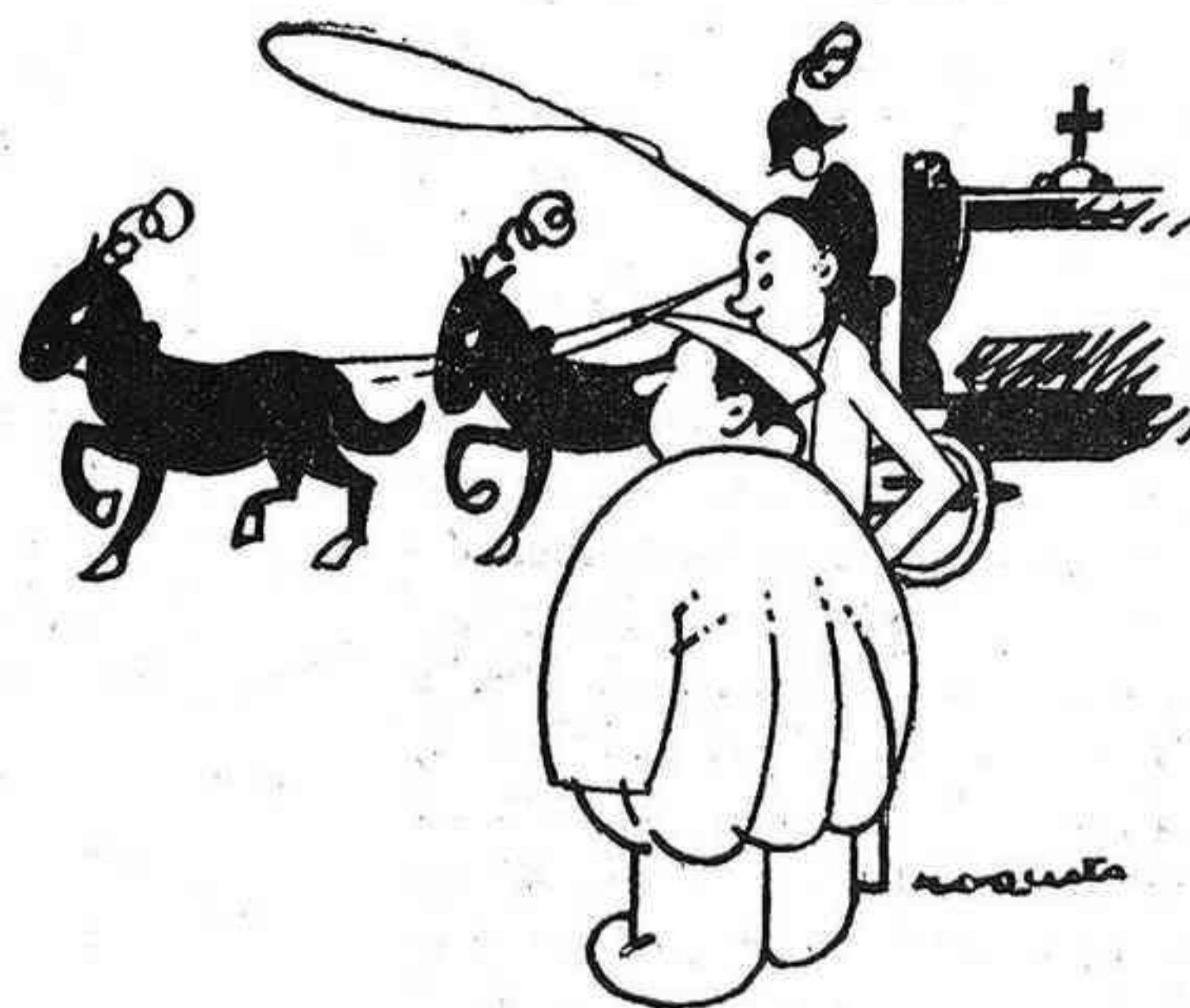
Vilalta. — Que en fa de mal l'opinió.

I el pare indignat, acompanyat del noi que portava posat el vestit, quins pantalons, sols li arribaven a mitja cama, les mànegues a penes passaven del colços, entra a la botiga del senyor Ramon.

Aquest, al veure entrar l'ex client, va sentir la pedregada que li anava a caure a sobre.

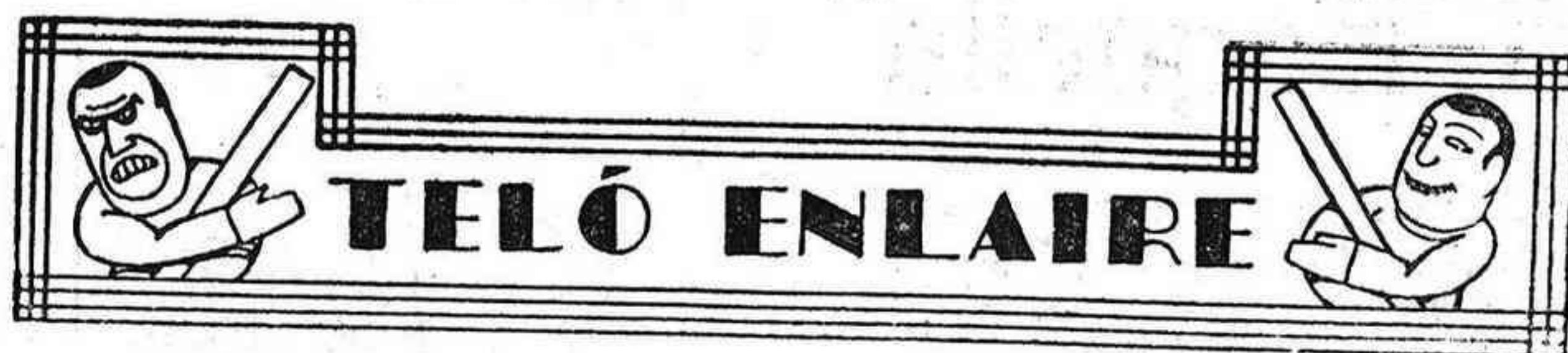
Però el comerç no té entranyes; el senyor Ramon, somrient, digué tot estranyat.

—Déu meu... I com ha crescut aquest noi...!

—De qui és aquest enterrament?

—D'un laic...

ROMEA

Resum de la temporada. Dues obres de Josep M.ª de Sagarra. «Desitjada» i «El Cafè de la Marina». La darrera amb una nova orientació prometedora. Una obra de Millàs-Romell. Poca cosa, però un intent remarcable. Una obra de Bartomeu Soler. Es tracta d'una obra que Bartomeu Soler escrigué d'encàrrec. L'autor d'«Anna-Maria» anuncià una tragèdia. Li fou refusada. Una obra de Josep M.ª Planes, ni fa ni fu.

Traduccions de les que compren els germans Burgues per a cobrar drets d'autor. Autors catalans com Carles Soldevila, s'han obligat a fer de traductor «a les ordres» de l'empresa. Entre les traduccions, una, «L'Acheteuse», de Steve Passeur, té un to. Les altres, negoci.

Una «Passió de Notre Senyor Jesucrist» que ha donat diners a l'Empresa i al matusser comerciant senyor Salvador Vilaregut. El Romea cercà en la quaresma catòlica, ésser «refugium beatorum».

Una cosa del «sanyó» Mantua i una obreta sentimental dels senyors Mora i Amat.

A les darreries de la temporada, «Judes d'Isariot», de Nicolau M.ª Rubió i Tuduri, farsa amb una novetat i una inquietud. La millor obra de la temporada.

Work ha fet constar moltes vegades que no teníem Teatre Català. L'empresa de Romea fa coses en català però no fa teatre de Catalunya.

Piu Davi i els germans sBurgues són uns distingits senyors Esteves com una casa, que voldrien passar com a sostenidors del nostre teatre quan no fan res més que comerciar-hi. Work, que ha tractat els de Romea amb una benevolència insigne quan ha volgut fer cosa digna, els ha posat al lloc que els correspon quan ens han volgut donar gat per llebre. Els empresaris de Romea diuen que «L'ESQUELLA» reventa l'empresa sistemàticament. No és veritat. Vegi's la nostra secció de «Teló enlaire» i, el que vulgui, se'n podrà convèncer. El que té «L'ESQUELLA» és que no es ven. I que, per tant, no pot fer cas d'aquelles insinuacions dels germans Burgues quan et diuen:

—«Li donarem l'anunci, i a veure si ens tractarà bé.»

Aquesta és la tàctica i la pauta dels senyors mantegaires de Romea, en mans dels quals ha caigut el Teatre Català.

El balanç de la seva temporada, un desastre.

TIVOLI

Altra vegada «La Pipa de Oro» perquè Margarida Carbajal pugui lluir cuixes i pits. Quanta imbecilitat sostinguda per la carn, no gaire fresca, d'unes quantes dones!

BARCELONA

«Las dichosas faldas», de Carles Arniches.

Una obra més de Carles Arniches, no una obra de les que es poden dir «obra» de Carles Arniches.

En «Las dichosas faldas» hi ha moments, una meitat del segon acte, per exemple, que aprofita bé Carme Díaz, per treure'n llument.

ESPANYOL

«Prostitución». Una nova «fernandezardevinada».

Escenes de prostíbul, en vers. Sentimentalismo de o'95 la peça. Allò, altra vegada, de les dues dones que s'assem-

—Que busqui un home.

—Ja l'he trobat: Azaña, Azaña i Azaña.

blen. I crits. I plors. I planys. I botifarrès poètiques:

«Así fué. Quise escapar de la choza en que vivía. No podía soportar los tratos que allí sufría. I sin pararme a pensar miré a quien escribiría que me pudiera buscar colocación.»

Que poètic!

Anna Adamuz i la seva companyia salven l'obra.

Es pot anar a l'Espanyol per veure'ls a ells, prescindint de l'obra.

WORK.

CINEMA

Científic o pornogràfic?

Fa poc temps que en una sala d'espectacles de la nostra ciutat ha passat una cinta de tema palpitant, tractant de les malalties venèries i ses conseqüències. A gran reforç de publicitat, cartells, articles, etc. el públic era convidat a assistir a l'espectacle.

Certament és cent vegades preferible passar la vetllada d'una manera més agradable davant les peripècies de Charlot o d'un film de René Clair que no davant dels quadros lamentables i terribles de la sífilis.

Però si jutgem que un film d'aquest caràcter pot interessar un públic apropiat, pensem que en aquest cas, els comitès que existeixen per la lluita contra les malalties que s'anomenen secretes, farien millor presentar el film amb més conveniència i no d'una manera comercial. Ja sabem que la filantropia és una qüestió de diners.

El públic que va a una sala d'espectacles no hi deu anar amb una curiositat malsana, per veure l'espectacle lluminós i animat d'allò que ja es troba en sales especials dels hospitals.

En aquestes circumstàncies això deu ésser fet amb altre esperit i sense que la part financiera hi prengui part, és a dir entrada lliure per a justificar la part filantròpica.

La raó principal dels films d'aquest gènere és que els actors desgraciats i involuntaris serveixen per aquesta cosa.

Aquesta mena de films deuen ésser de la exclusiva competència dels ajuntaments o dels comitès que els deuen d'utilitzar per al seu veritable efecte.

Si es vol portar a terme aquesta tas-

ca no cal barrejar el dolor amb els diners—ja que molt sovint per desgràcia es troben junts en moltes altres circumstàncies.

TONI ZERGA.

Una prova del que diem en aquest petit article referent a la seva part de que el públic hi veu la immoralitat, és que en altres enfermetats no menys terribles i mortals com el «càncer» i la tuberculosi no valen l'explotació d'una pel·lícula. Estem segurs que si es fes una pel·lícula en aquest sentit no interessaria a la mateixa gent que amb tanta fruïció va a veure pel·lícules com la que anteriorment hem comentat.

ESQUELLOTS

La designació de Lluís Companys per a la cartera de Marina ha produït, de bell antuvi, una certa sorpresa que tot seguit s'ha bescanviat en un esclat de sana alegria.

Es sabut que Companys domina com el qui més els assumptes relacionats amb la terra, que li han donat la celebritat. La seva iniciació d'ara amb la marina li farà guanyar el nom que ja corre, de *Ministre de Terramar*.

* * *

Les senyores amb bigoti de la «Joventut Catòlica Femenina» han pres l'acord de deixar d'anar per una temporada al teatre en senyal de protesta per l'aprovació de la Llei de Confessions i Congregacions Religioses.

Hom no diu si, pel mateix motiu, deixaran aquest estiu de prendre banys i faran abstinència de marit les que en tinguin.

* * *

Les esmentades... diguem-ne senyores—no costa res ésser cortès i gentil—que es proposen declarar ara el boicot al teatre talment com varen boicotejar la caritat i la beneficència des que es va proclamar la República, tenen pensat un substitutiu del teatre en llurs esplais de societat.

En uns tes perfumats d'encens i amb pastes d'agnus... Dei, entre parenostres, xafarderies i blasmes anti-republicans, l'episcopal «*Bella Urarita*», abillada amb el millor dels seus *trajes de luces*, farà unes exhibicions de les seves més acreditades habilitats, especialment de la innèdita «*dansa ritual del foc de la Crema dels Convents*».

* * *

La solució de la crisi ministerial amb la consegüent represa del govern per Manuel Azaña, ha ocasionat un disgust perfectament descriptible en els famolencs rengles lerrouixistes i... també dels regionalistes, puix en l'esboranc que haurien obert els radicals, hi haurien furetejat els *Ugueros*.

* * *

Mentre Emiliano Iglésies es feia la manicura pensant amb la cartera d'Hisenda, el celebèrrim Maynks estava consirós, pensant amb una *repartidora*... equitativa i de tan tu, tant jo, tant nosaltres... fins a conjujar-ho tot.

* * *

Els ramets dels pastors Santamaria i Cabrer, hi anaven darrera amb Sánchez Lilva i Grisó, boi i sonant el floviol.

* * *

El poli-poti municipal de Barcelona s'ha resolt d'una manera automàtica i, sobretot, simptomàtica.

Ara com ara, que sigui qui li toqui.

* * *

El sector de *flors i violes i romani* benèit de la «Unió Catalanista», està a punt de plegar el ram.

El truc de que la llei en Congregacions era un atemptat a la llibertat de Catalunya s'ha fos com una bombolla de sabó, car s'ha demostrat d'una manera palesa que les congregacions religioses han actuat quasi sempre i quasi totes contra l'esperit i la llengüa de la pàtria catalana.

L'actual president de la «Unió Catalanista», el seràfic doctor Gironeu i Llagostera, ha dimitit i en companyia del Beat Carrasco i Formiguera, fet home—segons diu ell—pels jesuïtes i fet diputat—ho sap tothom—per les esquerres, emprendre una «*tournee*» per a cantar els benifets amb què l'Església romana ha afavorit Catalunya des de temps llunyans.

* * *

De la influència nefasta que ha exercit l'Església damunt els destins de Catalunya, en parlarem sempre que s'hi avingui el duo de doctors l'un per gràcia d'Esculapi i l'altre de Lloïla.

A. M. D. G.

* * *

Es veu que estem en temps de democràcia. En la sessió de l'Ajuntament del dimarts es catxjà tothom que entrava a les tribunes públiques del saló de sessions. Fins li regiraven el barret!

Les butxaques no les regiraven, perquè mercès a l'actuació del nostre Ajuntament, les portem buides.

* * *

Així que varen nomenar alcalde al senyor Duran i Guàrdia, la primera cosa que féu el jove reemplaçant del malogrado doctor Aiguader, va ésser retratar-se en sis poses diferents.

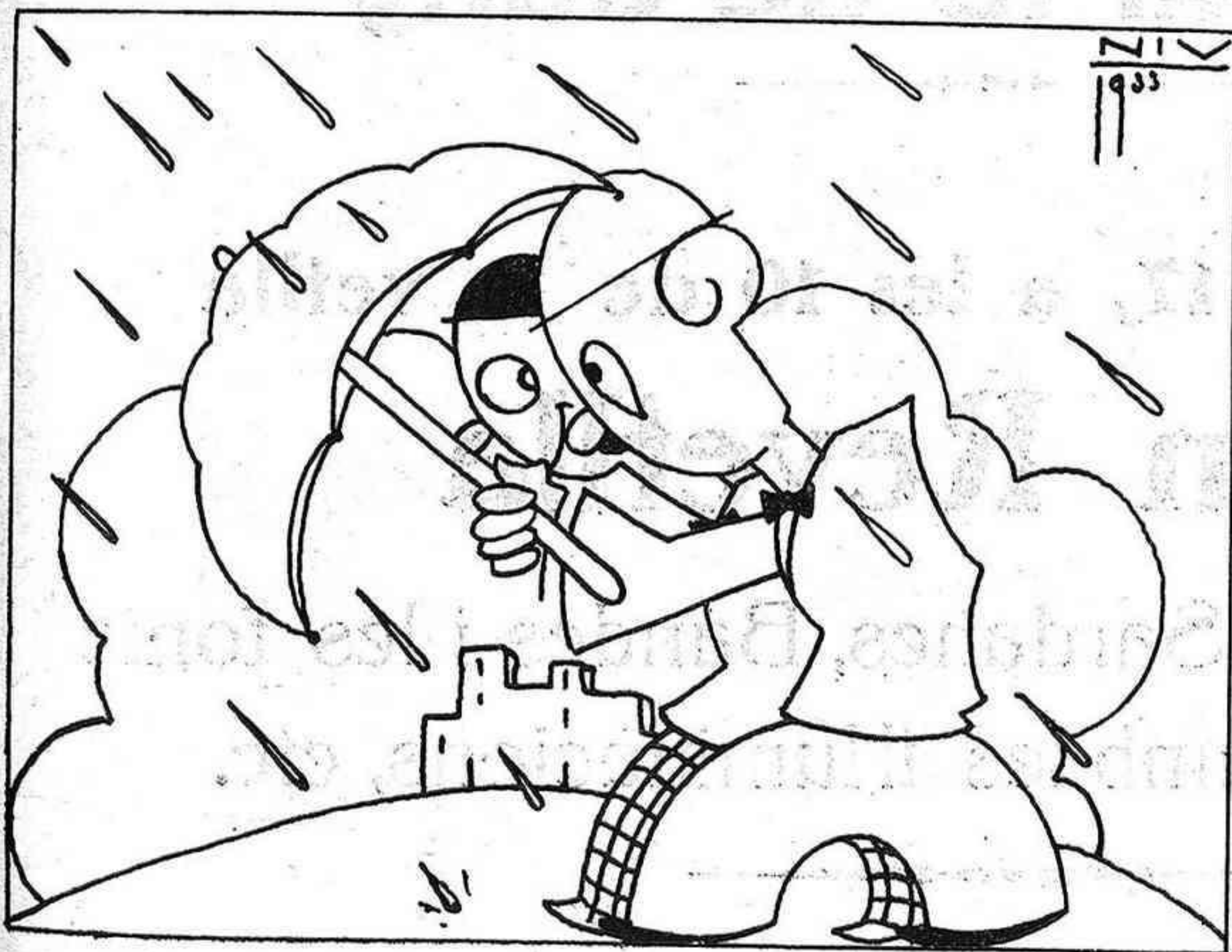
Es un bon record que tindrà. Diu que vol fer una ampliació amb colors d'aquest retrat, per a regalar-lo a l'alcalde dimissionari.

* * *

Llegim en «El Noticiero»:

«La guardia de asalto hizo una descarga al aire para disolver los grupos. Resultaron tres heridos en las piernas.»

Reflexió: Encara hi ha gent que camina amb les cames enlaire.

Després de la crisi. Un radical a qui tenien ofert ésser governador

—Ara torna a desfer les maletes. El que és Don Ale se m'està ben bé rifant.

Hipoteques - Mercaderies - Automòbils

Propietaris i comerciants dintre i fora. Pessetes ràpides
CORSEGA, 240, Enll., 2.ª De 4 a 8

Llegiu totes les setmanes

L'Esquella de la Torratxa

NEVERES

«GLACIAL»

PER A ESTABLIMENTS
I PER A US DOMESTIC

Sumament fredes, sòlides i pràctiques, són econòmiques pels seus preus, la seva poca despesa diària, gran utilitat i perllongada durada

Grans models
a preus moderats
Models populars de
26 a 70 pessetes

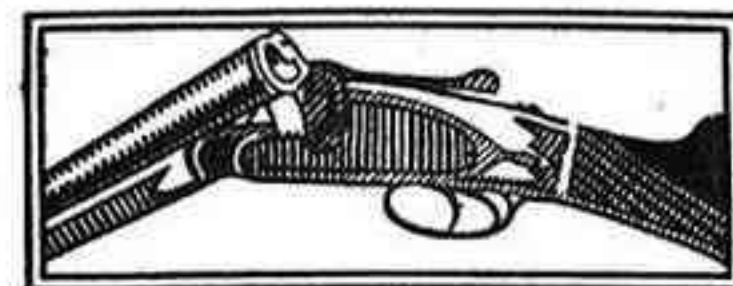
Despesa diària, des de 10 cènts. Construcció i venda directa: **Benet i Mercader, 26**, al costat de l'estació de Gràcia i del Teatre del Bosc

Presentant aquest anunci a
"RADIO ARAGON"

carrer d'Aragó, 197 (entre Muntaner i Ariban), us serà lliurat gratuïtament un taló numerat que correspondrà al regal d'UN APARELL DE 3 VALVULES ELECTRIFICAT, el resultat del qual podreu saber en aquest local el dia 30 del mes corrent.

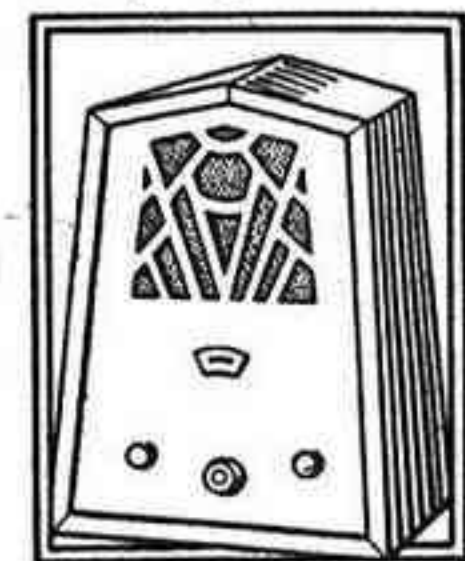
Recorden sempre **RADIO ARAGON**
Aragó, 197 (entre Ariban i Muntaner)

ARMERIA·RADIOS

vender a plaçar i al comptat

es
desitgen
agents

Barcelona-Gràcia

F. Bardó
Goya 11
Tel.
73497

G. ALOMAR

Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

Fira de Barcelona del 3 al 18 de Juny

Dissabte dia 17, a les 10 de la vetlla

Gran Revetlla

Castell de focs, Sardanes, Bandes i les fonts
funcionaran amb les il·luminacions, etc.

Durant aquesta vetllada, la fira estarà oberta.

Caruso, Fleta, Tito Schipa, Pau Casals, Sagi Barba, etc., impresionen en discos

La VOZ

de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. F.

Per anuncis a "L'Esquella de la Torratxa"

Demaneu preus sense compromís a

Domenec Diumenge

Argenteria 6, 2.ª 2.º

Barcelona

Mobles i Matalassos

A TERMINIS i SENSE FIADOR

Carrer Santa Anna, 18 - Barcelona

APOPLEXIA

(Feridura)

Paralisi - Arterioesclerosi

i totes les malalties derivades d'una defectuosa circulació de la sang, les evita i guareix l'antic específic

vegetal i completament inofensiu

ANTIAPOPLÈTIC BERDAGUER

A les farmàcies i Centres d'Específics

BA-TA-CLAN

Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374
Tarda a les 3,30 ::: Nit a les 9,30

Avui i dies següents: FORMIDABLES DEBUTS

Doratella - Bella Marujita - Guerrero - Conchita Martínez - Mary de Lis - Marina López - Maruja de Arce - Manolita Mongin. **TANI ZERJA**

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

Llibreria Espanyola - Rafel López

Rambla del Mig, 20,

Barcelona

Telèfon 20160

E. H. H.

3001 SECRETOS PARA GANARSE LA VIDA

(Recetas para confeccionar numerosos artículos de fácil venta)

PREU 6'50 EN RUSTICA - CARTONE 7 PTES.

Dr. E. Bauin

LAS FUNCIONES SEXUALES

(Técnica e higiene del acto carnal perfecto) - Profundamente ilustrado - Preu: 7 ptes.

MIGUEL ANGEL

DE EMIL LUDWIG

PREU: 6 PTES.

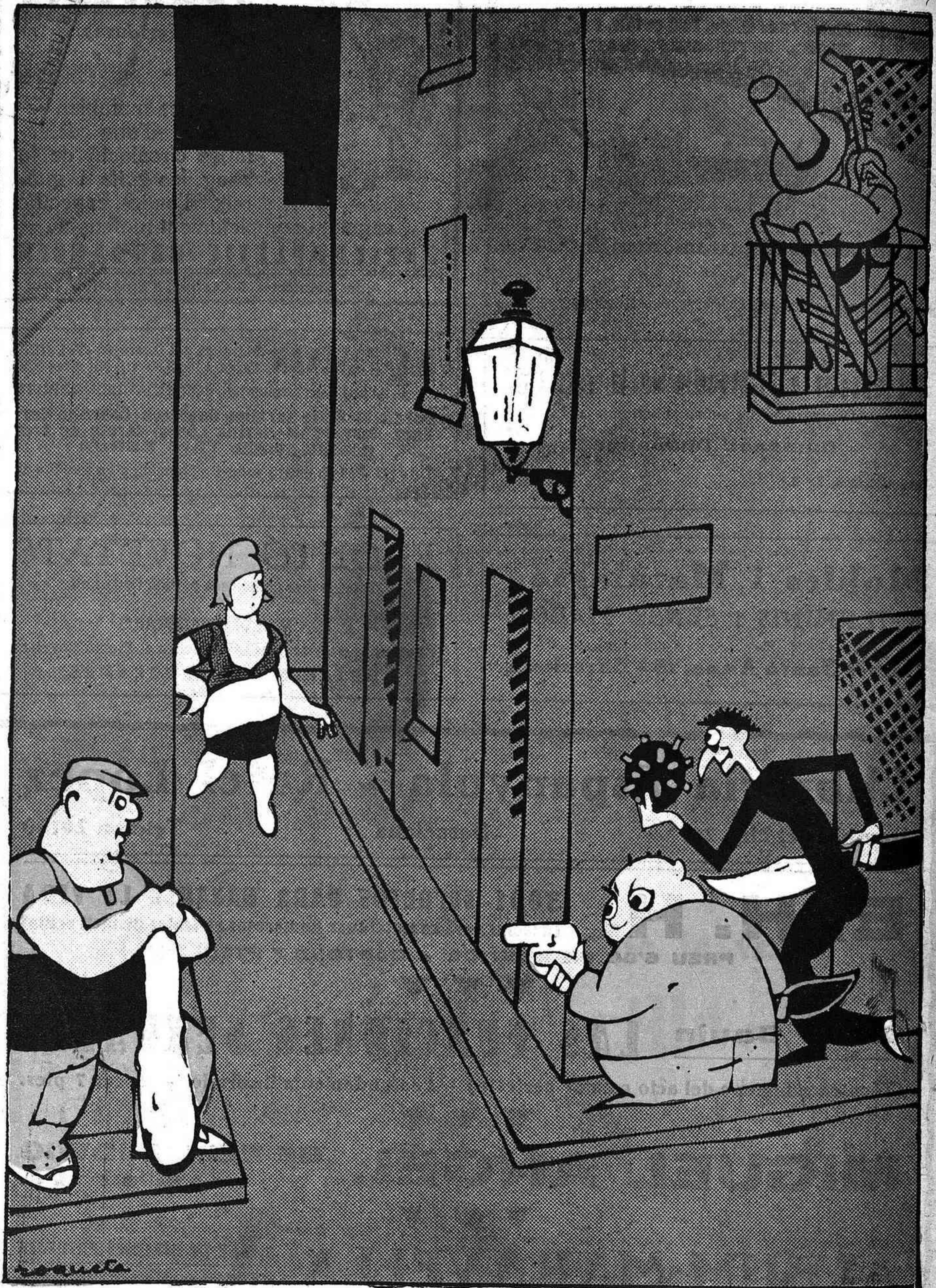
ALBUM MARAVELLA

LLIBRE DE BELLESES NATURALS

I ARTISTIQUES DE CATALUNYA

VOLUM V

PREU: 14 PTES.

Els de la dreta:—Nosaltres hem de matar-la.

El de l'esquerra:—Infeliços!... No ho cregueu, que per això jo no us perdo de vista.